

بسمه تعالی

اصول آماده سازی جدول مشخصات آزمون

یک آزمون خوب پیشرفت تحصیلی، آزمونی است که به بهترین شکل منعکس کننده کلیه اهداف یادگیری بوده و همه محتوای آموزشی را در حیطه‌ها و سطوح مختلف یادگیری پوشش دهد. به عبارت دقیق‌تر، یکی از ویژگی‌های مهم آزمون خوب، روایی محتوایی بالا است. روایی محتوای یک آزمون به این مطلب اشاره دارد که نمونه سوالات طراحی شده تا چه حد معرف کل محتوای آموزش داده شده است. یکی از راه‌ها برای اطمینان از روایی محتوایی آزمون، تهیه و تکمیل جدول مشخصات آزمون (بلوپرینت آزمون) است.

الف) جدول مشخصات آزمون:

این جدول یک جدول دو بعدی است با تعدادی ردیف و ستون که در یک بعد، محتوا و در بعد دیگر، حیطه‌های یادگیری پوشش داده می‌شود.

- ۱- بعد محتوا: در این بعد اجزا و سرفصل‌های محتوای آموزشی مطابق با طرح درس نوشته می‌شود.
- ۲- بعد حیطه یادگیری: در بعد حیطه‌های یادگیری مشخص می‌شود که هر کدام از اهداف و محتوای آموزشی متعلق به کدامیک از حیطه‌های یادگیری سه گانه (حیطه شناختی - حیطه روان حرکتی - حیطه عاطفی نگرشی) است.

ب) چگونگی توزیع سوالات در بخش‌های مختلف:

بعد از تکمیل بعد محتوا و حیطه یادگیری در جدول مشخصات آزمون، استاد باید توزیع سوالات هر هدف را در حیطه‌های یادگیری مختلف تعیین کند. به این منظور باید به سوالات زیر توجه و تامل کرد:

- ۱- کدام بخش محتوا و کدامیک از اهداف، حجم بیشتری داشته و زمان بیشتری صرف آموزش آن شده است؟
- ۲- کدام بخش محتوا و کدامیک از اهداف، از اهمیت بیشتری برخوردار بوده است؟
- ۳- کدام بخش محتوا و کدامیک از اهداف، از لحاظ کاربرد حرفه‌ای آینده ضرورت بیشتری داشته و حتما باید سنجیده شود؟ هر بخشی از محتوا که جواب سوالات فوق در آن مثبت باشد، نیاز به طراحی سوال در تعداد بیشتر و در سطوح عمیق‌تر حیطه‌های یادگیری دارد. تعیین زمان مورد نیاز برای پاسخگویی به هر سوال نیز به درجه دشواری سوال بستگی دارد.

ج) فرمول مناسبه تعداد سوال:

یکی از راه‌های تعیین تعداد سوال برای هر بخش محتوا به روش زیر است:

$$\text{تعداد سوال در هر بخش محتوایی مجزا} = \text{تعداد کل سوالات مورد نظر} \times \frac{\text{تعداد ساعات صرف شده برای تدریس بخش مورد نظر}}{\text{تعداد کل ساعات تدریس}}$$

(د) نمونه جدول مشخصات آزمون:

مشخصات آزمون را با توجه به طرح درس خود در جدول زیر تکمیل نموده و سپس نسبت به طراحی سؤالاتی که مطابق با بلوپرینت باشد، اقدام نماید.

ردیف	اهداف آموزشی	حیطه شناختی	حیطه مهارتی	حیطه نگرشی	نوع سوال	تعداد سوال	زمان هر سوال
۱	آشنایی با اصول اخذ شرح حال بالینی در اختلالات تنفسی	*		*	MCQ	۶	۳۰ ثانیه
۲	شناخت رویکردهای مختلف معاینه فیزیکی در سیستم تنفسی	*			MCQ	۵	۳۰ ثانیه
۳	درک اهمیت جامع نگر بودن شرح حال و معاینات فیزیکی			*	تشریحی	۲	۲ دقیقه
۴	شناخت علایم بالینی مختلف در اختلالات تنفسی	*			کوتاه پاسخ	۷	۱ دقیقه
۵							
۶							
۷							
۸							
۹							
۱۰							
جمع						۲۰	۱۷ دقیقه

مثال ردیف ۱: $\frac{5}{16} \times 20 = 6.25 = 6$ سوال